

Плюгун Н. В.
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії держави і права
Хомченко О. В.
студентка

*Навчально-науковий юридичний інститут
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна*

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Характерною рисою сучасного світового розвитку країн є активізація інтеграційних процесів у світі та Європі зокрема. При цьому, навіть ті країни, які не входять до складу інтеграційних об'єднань, неминуче відчувають на собі їх відчутний вплив. Пріоритетність співробітництва України з Європейським Союзом та його окремими державами-членами пов'язана з тим, що це угруповання буде визначати напрями економічного прогресу та політичну стабільність в регіоні у довгостроковій перспективі. Європейське інтеграційне об'єднання – це об'єднання груп розвинутих країн, які взаємодіють, торгують та переміщують в середній угруповання товари, послуги, фактори виробництва та робочу силу. Це розширена зона вільної торгівлі, яка пропонує такий спектр мобілізації і спрямивання України уже довгий час.

21 березня 2014 року глави держав та урядів Європейського Союзу та Прем'єр-міністр України підписали політичні положення Угоди про Асоціацію між ЄС та Україною. Підписання даного документа підкреслює силу підтримки України з боку ЄС у складні часи. З моменту набуття Україною незалежності у 1991 році Європейський Союз та Україна динамічно розвивають відносини один з одним. Амбіції ЄС та України щодо посилення відносин один з одним створили можливість вийти за межі співпраці й сягнути поступово економічної інтеграції та посилення політичного співробітництва [1, с. 1].

Основні частини Угоди приєднані до ключових реформ, економічному відновленню та зростанню, а також урядуванню та секторальній співпраці у сферах енергетики, транспорту, охорони довкілля, промисловості, соціального розвитку і соціального захисту, рівності прав, захисту споживачів, освіти, молоді та культури.

Також Угода приділяє особливу увагу цінностям і принципам: демократії та верховенству права, повазі до прав людини та засадничих свобод, належному урядуванню, ринковій економіці та збалансованому розвитку. Документ передбачає зміцнення співпраці у зовнішній та безпековій політиках, а також в енергетичній сфері. Він також містить у собі положення про глибоку та всеохопну зону вільної торгівлі. Вони йдуть набагато далі, ніж класичні угоди про вільну торгівлю, адже передбачають як взаємне відкриття ринків, так і стимуляцію конкурентоздатності та інші кроки, потрібні для досягнення відповідності стандартам Євросоюзу і торгівлі на ринках ЄС. Окрім того, в Угоді відображені питання правосуддя, свободи і безпеки, а також положення про мобільність [2, с. 1].

Існує чимало чинників, які гальмують процес зближення України з Європою. Їх усунення вимагає тісного співробітництва. Передусім йдеться про енергетичну сферу. Надійне енергозабезпечення і диверсифікація поставок енергоносіїв є одним із найпідставніших завдань національної безпеки України. Водночас життєво важливе значення для Європи і для Української держави має підтримання наявних та створення нових транспортних коридорів, зокрема у контексті реалізації проєкту Євразійського нафтопереробного коридору. Особливої уваги потребує питання ядерної безпеки, у тому числі проблеми Чорнобильської АЕС та відповідної допомоги з боку ЄС.

Нагальним залишається завдання наближення політики України у сфері зайнятості та соціальної політики до стандартів і практики ЄС. Підвищення якості життя стане найкращим аргументом правильності європейського вибору, забезпечить широку громадську підтримку курсу реформ [3, с. 576].

Негативно впливає на процесу євроінтеграції соціально-економічна відсталість України. Показник ВВП на душу населення в країнах Євросоюзу в 10-15 разів вищий. Існують чималі складнощі створення й удосконалення фондового ринку. Без цього, без вільного ринку капіталів малоймовірно здійснити прискорену модернізацію. Проблемою залишається і забезпечення незалежності судової гілки влади, покращення умов для підприємницької діяльності й інвестиційного клімату в державі [4, с. 45].

Агресія, тиск та всебічне перешкоджання з боку Росії будуть головним зовнішнім викликом для європейського курсу України. Серед основних зовнішніх перешкод можна зазначити внутрішні проблеми самого ЄС, протидію або вичікувальну позицію з боку деяких членів ЄС, що не хочуть розривати свої зв'язки з Росією, а також відсутність єдиної позиції в Євросоюзі щодо європейської перспективи України і розширення ЄС загалом.

Основною внутрішньою проблемою, яка перешкоджатиме євроінтеграційному курсу України, експерти вважають насамперед неефективність системи державного управління, недостатній рівень компетенції держслужбовців, надмірна бюрократичність, переформованість та корумпованість системи державного управління. До основних проблем внутрішнього характеру також входять: ситуація на Донбасі (включючи як внутрішній збройний конфлікт, так і громадські настрій), високий рівень корупції в українському суспільстві, неефективна політика інформування населення про євроінтеграцію, відсутність консенсусу у політиці та соціально-економічній проблемі [5, с. 1].

Отже, для прискорення інтеграції України до ЄС слід здійснити такі першочергові заходи:

- зупинення подальшого соціального розшарування;
- забезпечення справжнього, а не декларованого розвитку підприємництва, виведення економіки з кризи;
- вільний доступ до кредитних, матеріальних та інформаційних ресурсів ринків збуту продукції;
- ефективне втілення законодавства з питань боротьби з шахрайством та корупцією;
- посилення фінансового контролю за структурними фондами та фондами розвитку;
- реформа судової системи, захист прав власності та прав людини;
- розробка нової зовнішньоекономічної стратегії з урахуванням позитивних та негативних факторів від інтеграції України в Європу [6, с. 24].

Незважаючи на перешкоди, інтеграційні процеси будуть відбуватися, бо не тільки Україна зацікавлена в ЄС, а і ЄС певною мірою зацікавлений в українському ринку, але при умові вирішення проблеми бідності, яка пилі є дуже гострою в Україні. Державі не вистачає політично відповідальної людини, яка зявиться на деталях угоди. Людина, яка стане двигуном євроінтеграційних реформ, наприклад віце-прем'єра з питань євроінтеграції.

Для усунення проблем, які стоять на шляху України до Євросоюзу, уже здійснюються певні заходи. Заходами такої підтримки є:

- навчальні візити народних депутатів України до Європейського Парламенту;
- навчання працівників Апарату Верховної Ради України;
- обмін передовим досвідом між членами парламентів і працівниками апаратів;
- парламентські конференції, семінари та круглі столи у Києві або в Брюсселі/Страсбурзі;

- необхідну технічну допомогу, парламентську підтримку та іншого роду заходи щодо підвищення інституційної спроможності;

- посилення співпраці на рівні відповідних комітетів Верховної Ради України та Європейського Парламенту [7, с. 2].

Виходячи з вище наведеного, можна сказати, що успішність євроінтеграційних зусиль полягає не в прагненні до формального результату, а у врахуванні всієї сукупності реальних обставин і тенденцій розвитку. Зрештою, саме така політика відповідає справжнім європейським традиціям та міжнародним стандартам.

Україна перебуває на важливому етапі свого розвитку, пошуку свого місця в новій системі міжнародної співноти, побудові нових відносин з європейськими структурами. Україна має вигідне геополітичне положення і всі умови для сталого європейського розвитку. Досягти цього можливо тільки за чітко спрямованої, вираженої політики, створення чіткої законодавчої та нормативно-правової бази, відповідних інституцій, які відкривають широкі можливості для реалізації планів економічного і соціального розвитку, національної безпеки і дають змогу посісти нашій державі гідне місце в Європейській співноті незалежних держав.

ЛІТЕРАТУРА

1. Політичні відносини [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://ec.europa.eu/delegations/ukraine/eu_ukraine/political_relations/index_uk.htm
2. Угода про асоціацію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/delegations/ukraine/eu_ukraine/association_agreement/index_uk.htm
3. Міжнародні валютно-фінансові відносини: Підруч. для ВНЗ. – 5-те вид. перероб. і доп. Рекомендовано МОН / Боринець, С.Я. – К., 2008. – 582 с.
4. Філоненко, Р. Україна – СС: остаточний вибір засад розвитку держави / Р. Філоненко // Вісн. – 2007. – № 9/10. – С. 45–47.
5. Європейська інтеграція України сьогодні: проблеми, виклики, завдання – думка експертів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dif.org.ua/ua/publications/press-relizy/hnhiofjojeorjo.htm>
6. Чебаненко О. Основні результати і проблеми виконання плану дій Україна – СС // Політика і час. – 2007. – № 3. – 24 с.
7. Меморандум про взаєморозуміння між Верховною Радою України та Європейським Парламентом про співпрацю в рамках парламентської підтримки та підвищення інституційної спроможності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0002001-15>